

[Polemika s postmoderním přesvědčením – 1]

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[1999](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[1999](#)

◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 15. 3. 1999

◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 15. 3. 1999

[Polemika s postmoderním přesvědčením – 1]

Na semináři s baptisty nepřišel (včas) referent, a proto jsme začali diskusi o jednom (třetím) odstavci z druhého paragrafu závěrečné části Whiteheadovy knihy *Process and Reality*. Diskuse se poněkud zvrhla v polemiku švýcarského studenta R, který (ať už skutečně, ať předstíraně) zaujal ostrou postmodernistickou pozici, v níž jednak trval na tom, že křesťanství je jedním typem náboženství vedle typů jiných, jednak na nezdůvodněnosti a nezdůvodnitelnosti hodnocení jednoho náboženství jako lepšího, vyššího, pravdivějšího, než jsou náboženství jiná (a totéž zastával, i pokud jde o jiný typ myšlení, např. o filosofické názory). Tvrdil, že se dopouštím provinění proti logice, neboť se dostávám do kruhu atp. Musel jsem se proto pokusit zdůvodnit své stanovisko alespoň tak, abych ostatním umožnil potřebný odstup pro vlastní usuzování (R. totiž formuloval své stanovisko tak, že to rezonovalo s obecnou náladou většiny mladých, čímž nemyslím většinu na semináři – bezbřehá tolerance, každý má svou pravdu, pravda je člověku nedostupná, nakonec si každý musí vybrat nějakou cestu a není obecného kritéria, kterým by bylo možno měřit taková rozhodnutí jednotlivců). Ústřední námtika R-ova zněla: proč cituji právě Ježíše, vždyť to je jenom faktum a nikoliv argument (šlo zejména o Ježíšova slova o úzké cestě, po které jde nemnoho lidí, což je v rozporu s těmi miliony lidí, kteří se vydávají za křesťany). A také proč zrovna evropská tradice by měla být východiskem. Takový citát z Ježíše neřekne např. buddhistovi vůbec nic.

Nemyslím, že ten hoch skutečně a principiálně zastává ono stanovisko, i když i to je ovšem možné. Připadá mi to však nepravděpodobné, že by se pouštěl tak naostro do diskuse tím směrem, když mě nedlouho předtím požádal o souhlas s tím, že by pro katedru filosofie vypracoval svou diplomovou práci. Spíš má dojem, že mne chtěl vyprovokovat, protože sám je v nejistotě. Nevím, nakolik jsem to správně odhadl, ale nešlo mi jen o něho, ale – jak řečeno – o všechny ostatní. A tak jsem se pustil do argumentace, která snad zanechala v mysli všech alespoň několik drobtů, jimiž se někdy budou muset zabývat, mají-li vážný úmysl myslet theologicky důkladně. – Tuto argumentaci nastíním v dalším.

(Praha, 990315-1.)